

VÄNSKAPS

expressen

Järnvägen som går **från Indien till Bangladesh** är mer än bara en transportlinje. Den är symbolen för att de vänskapliga banden ska bibehållas. Mellan länderna, mellan människorna.

TEXT MARTIN SCHIBBYE | FOTO JONAS GRETZER

bildtext

bildtext

bildtext

bildtext

VEMS ÄR DEN HÄR, säger den indiske tulltjänstemannen och håller datorns strömsladd högt upp i luften som vore det en giftorm.

Bakom honom står ett tiotal militärer med skarpladdade automatkarbiner och blänger bistert på passagerarna. Efter Indien-Pakistankriget 1965 har inga tåg passerat gränsen och de som nu börjat köra sträckan igen söks noga igenom.

– Jag har gett order om att tåget ska tömmas, vem har lämnat kvar det här och vad är det?

Svetten rinner mellan skulderbladen och golvfläkten ger inte mycket svalka i värmen. För två timmar sedan rullade den så kallade Vänskapsexpressen på minuten ut från ett dimhöljt Kolkata (Calcutta). Nu har tåget bromsat in vid gränsstationen mellan de bägge länderna och tömts på passagerare och bagage. Först röntgas packningen av indiska tullare och sedan av deras kolleger i Bangladesh.

– Det är min, det är en laddare till datorn, säger jag och sträcker upp handen i luften.

Tulltjänstemannen synar noga att kontakterna passar innan han köper förklaringen.

– Nästa gång, lämna inget i kupén, säger han, slår ihop klackarna och lämnar vänthallen med tio militärer i släptåg.

TÅGET RULLAR VIDARE. Den nye lokföraren från Bangladesh kör lite snabbare och personalen har ny färg på uniformerna – men det mesta är sig likt: kaffet är om möjligt ännu sötare.

Sedan länge råder vänskapliga relationer mellan Indien och Bangladesh. Men beslutet om att återuppta passagerartrafiken mellan de två länderna 2001 väckte starka protester och tågen försenades på grund av indiska säkerhetskrav vid gränsövergången.

– Det finns ingen anledning till varför Indien ska fördjupa sina relationer med Bangladesh när hinduer förföljs i det landet, sa den hinduiska flyktingen Subhas Chakrabarti till BBC när han protesterade mot tåglinjen på premiärdagen.

Hoten var på allvar. Före premiärturen 14 april 2008 desarmerades flera bomber längs rälsen.

– Jag tänkte åka på premiärdagen, men det blev aldrig av säger den äldre herren Mahendra Dhoni och ser tårögt ut genom tågfönstret. Han är på väg tillbaka till Bangladesh och byn han inte har sett på 46 år. Han kom till Indien som flykting när han var sex år gammal.

– Jag vet inte vad jag ska vänta mig, jag hoppas på det bästa och förbereder mig på det värsta, säger han.

Efter allt man läst om Bangladesh kan man lätt få bilden av att det inte är ett land utan en katastrofzon. Men ➤➤

– Jag vet inte vad jag ska vänta mig, jag hoppas på det bästa och förbereder mig på det värsta, säger han.

bildtext

bildtext

bildtext

Landskapet utanför svischar majestätiskt förbi. Solen som sänker sig bakom risfälten är lika röd som i landets flagga.

utanför fönstren breder ett landskap i alla nyanser av grönt ut sig. Lokföraren ligger på tutan och getter och kor far åt alla håll.

PÅ SÅTET BREDVID sitter den 23-årige studenten Tanim Dhkniv som har varit i Kolkata och shoppat. Han ångrar nu att han inte hade en kamera med sig. Men eftersom han var osäker på säkerhetsrestriktionerna valde han det säkra före det osäkra.

– Jag har köpt Pumaskor och en Nikejacka. Saker man inte hittar i Dhaka, säger han nöjt, eftersom han imorgon kommer att vara kung på universitetet i Dhaka med sina nyförvärv.

Han tycker att det är bra med den öppna gränsen eftersom folket i Bengalen delar både språk, kultur och historia.

Medan tåget skakar fram över syllarna berättar han om hur britterna 1947 tvingades överge sin indiska koloni och delade upp den i två stater: Indien och Pakistan. Delningen innebar att nuvarande Bangladesh blev den östra halvan av Pakistan.

– Vi förlorade vårt språk, vår kultur. Det blev krig, säger Tanim Dhkniv.

Stridigheterna slutade med pakistansk kapitulation i december 1971, varpå Östpakistan förvandlades till självständiga republiken Bangladesh.

– När freden kom hade hundratusentals bangladeshier offrat sina liv. Många familjer splittrades och hamnade i olika länder, berättar han.

Han överröstas av det dunkande ljudet när tåget passerar en bro över de stora floderna som rinner genom landet mot Bengaliska bukten.

De två första decennierna av självständighet kännetecknades av politisk instabilitet och det var först 1991 som en skakig parlamentarisk demokrati återinfördes. I dag ser man en ljusning vid horisonten. Under 1990-talet tog den bangladeshiska ekonomin fart.

Landskapet utanför svischar majestätiskt förbi. Solen som sänker sig bakom risfälten är lika röd som i landets flagga.

Tretton timmar efter avgången rullar tåget in på perrongen i Dhaka.

Fem minuter före utsatt tid. ■

Bla bla nästa sida xxxxxxxxxxx xxxxxx xxx. >>

VÄNSKAPS- EXPRESSEN

Kolkata (Calcutta) är med sina 15 miljoner invånare en av Indiens största städer. Dhaka är huvudstad i Bangladesh och har 12 miljoner invånare. Mellan dem löper en 54 mil lång järnväg. Den låg o använd och öde i 43 år tills den öppnade för tågtrafik igen.

HUR KÖPER MAN BILJETT?

Biljetter finns att köpa från tio dagar före avgång fram till klockan tre dagen innan tåget går. I Kolkata köper man biljetter på turistbyrån vid Fairly Place i stadsdelen BBD Bag. Öppetiderna är 10–17 måndag till lördag och 10–14 söndagar. I Dhaka köper man biljetter på Dhaka Kamalapur. Pass och visum måste visas upp och det går endast att köpa en enkelresa. Visum till Bangladesh kan man ansöka om i Kolkata på landets konsulat på Bangabandhu Sheikh Mujib Sarani 9, Kolkata 700017, tel 033-401 275 00, webb bdhckolkata.org.

HUR LÅNG TID TAR RESAN?

Maitreyi Express – Vänskapsexpressen – tar dig de 54 milen mellan Kolkata och Dhaka på 13 timmar, varav fyra-fem timmar ägnas åt pass- och tullkontroll.

FINNDET MAT PÅ TÅGET?

Absolut. På den indiska sidan serveras frukost-omelett med ketchup. I Bangladesh kycklingbitar i ett hav med olja. Kaffe och te finns också att köpa.